

## *Cuộc chiến gián điệp\_ Gián điệp siêu hung hăng từ Trung Quốc*

*Tác giả: Đại Nghĩa*



*Trung Quốc phát triển kinh tế bằng cách sử dụng các gián điệp kinh tế trộm cắp quyền sở hữu trí tuệ của Hoa Kỳ. (Ảnh: Illustrative image)*

*Trong mối quan hệ giữa các quốc gia, mức độ do thám lẫn nhau thể hiện mức độ chân thành của hai bên thực sự đến đâu. Tình trạng gián điệp “siêu hung hăng” của chính quyền Trung Quốc vào Mỹ cho thấy, nhẹ thì là “lợi dụng tiến tới không chế”, nặng thì “ngươi chết, ta sống”, đang là quan điểm xuyên suốt của chính quyền Trung Quốc trong mối quan hệ với bất kì ai.*

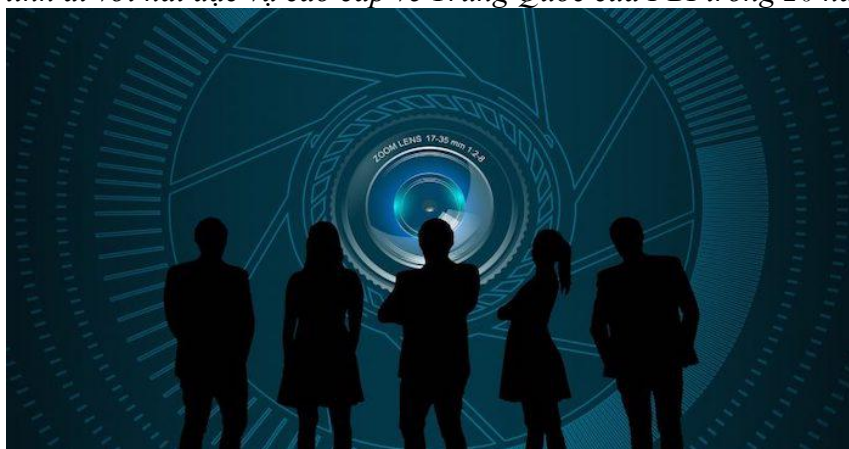
### *Gián điệp Trung Quốc là ai?*

*Theo ông Trần Dụng Lâm, cựu tham tán Đại sứ quán Trung Quốc tại Úc, đã rời bỏ chính quyền cho biết, tại Úc có 500 điệp viên chuyên nghiệp và 700 điệp viên không chuyên. Nếu tính theo tỉ lệ cơ học thuần túy thì tại Mỹ có khoảng 13.000 điệp viên, chưa tính đến vai trò của Mỹ là quan trọng hơn nhiều so với Úc trong quan hệ với Trung Quốc, thì thực tế số lượng còn có thể nhiều hơn.*

*Hầu như tất cả các nhóm người Trung Quốc tại Mỹ đều có thể trở thành gián điệp cho chính quyền. Từ quan chức ngoại giao, doanh nhân, học giả, sinh viên, Hoa kiều đều được khuyến khích thu thập thông tin công nghệ, thương mại và cả thông tin cá nhân của người Mỹ. Ai có “đóng góp” đều được tuyên dương và thưởng thưởng về vật chất và tinh thần bởi chính quyền.*

*Nhóm đối tượng thuộc “giới tinh anh” của Mỹ cũng bị lợi dụng. Trường hợp thương nghị sĩ Dianne Feinstein – Chủ tịch Ủy ban của Thượng viện là một ví dụ. Phía Trung Quốc thường sử dụng chiêu thức “lợi thế làm ăn tại Trung Quốc” để tạo quan hệ. Chồng của Dianne Feinstein là Richard Blum đã nhận vị trí giám đốc Hiệp hội đối tác Thượng Hải Thái Bình Dương, một pháp nhân vốn được chỉ định bởi Giang Trạch Dân và Dianne Feinstein, và sau đó quản một quỹ đầu tư uỷ thác quy mô 150 triệu USD của ông này vào Trung Quốc. Năm 2010, FBI cáo buộc nhân viên lái xe 20 năm của bà là một điệp viên do Trung Quốc cài vào.*

*Gián điệp Trung Quốc thường sử dụng tiền, “lý tưởng” và cả tình ái để lôi kéo. Năm 2003, Katrina Leung bị FBI cáo buộc là đặc vụ của Trung Quốc, cô này đã quan hệ tình ái với hai đặc vụ cao cấp về Trung Quốc của FBI trong 20 năm.*



*Phạm vi tuyển dụng gián điệp của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã mở rộng sang công dân Hoa Kỳ, và việc tuyển dụng các quan chức CIA đã nghỉ hưu dường như là một xu hướng mới. (Ảnh: Pete Linforth từ Pixabay).*

### **Phương thức và các lĩnh vực gián điệp**

*Các lĩnh vực bí mật công nghệ, thương mại thường được ưu tiên thu thập tin tình báo. Một số trường hợp, các thông tin hoạt động của cơ quan chính phủ, thông tin cá nhân của người Mỹ cũng bị thu thập về Trung Quốc. Chỉ riêng lĩnh vực gián điệp công nghệ, giới chuyên môn Hoa Kỳ đã ước tính thiệt hại 1000 tỉ USD mỗi năm vì gián điệp Trung Quốc.*

*Về phương thức, chính quyền Trung Quốc sử dụng đội ngũ hacker thuộc Quân đội Giải phóng (PLA) và Bộ an ninh quốc gia (MSS), xâm nhập vào hệ thống máy tính tại Mỹ. Lực lượng gián điệp chuyên nghiệp sẽ trực tiếp, hoặc thông qua các mối liên hệ với cá nhân và các thực thể của Mỹ để đánh cắp hoặc mua chuộc để có thông tin.*

*Lực lượng không chuyên như học giả, sinh viên, Hoa kiều sẽ tận dụng điều kiện làm việc để thu thập các thông tin công nghệ, thương mại của doanh nghiệp, trường đại học, viện nghiên cứu Mỹ. Giám đốc FBI Christopher Wray đã mô tả về lực lượng không chuyên này: “Việc dùng những nguồn thu thập tin không chính thống, nhất là giới học thuật, như giáo sư, học giả, sinh viên... căn bản vượt quá mọi quy phạm đạo đức. Chính mức độ ngây thơ trong giới học thuật Mỹ về vấn đề này đưa đến hệ lụy là cho họ một cơ hội khai thác dễ dàng. Môi trường nghiên cứu phát triển mà chúng ta đang có và tôn thờ lại bị họ lợi dụng”*

*Cách thức tinh vi nhất, đó là gắn các con chip gián điệp siêu nhỏ vào phần cứng và các đoạn mã độc vào phần mềm của thiết bị công nghệ sản xuất hay gia công tại các công ty Trung Quốc. Bởi trong chuỗi sản xuất toàn cầu, một phần rất lớn sản phẩm được gia công bởi công ty Trung Quốc. Năm 2018, Bloomberg dẫn thông tin của tình báo Mỹ cho biết, máy chủ tại hơn 30 công ty Mỹ như Apple, Amazon và cả một số nhà thầu quốc phòng Mỹ... đã bị phát hiện gắn chip gián điệp của Trung Quốc. Các máy chủ này được gia công bởi một công ty Trung Quốc.*

Hình thức gián điệp này không chỉ áp dụng với nước Mỹ, nó phổ biến đến mức ngay cả Thành phố Hải phòng của Việt Nam cũng đã phải cấm các cơ quan sử dụng máy tính Lenovo vì có phần mềm gián điệp.

Các thông tin lấy cắp được sẽ chuyển cho các Trung tâm Chuyển giao công nghệ để tổng hợp và xử lý. Sau đó chuyển thành các thông tin có thể sử dụng được, rồi bán lại cho doanh nghiệp và cơ quan chính phủ.



Mỹ khuyến khích xây dựng các liên minh quốc tế mới, để gây áp lực với Trung Quốc hạn chế gián điệp mạng. (Ảnh: Reuters)

### **Tuyển mộ**

Chính quyền Trung Quốc chi phối truyền thông và hệ thống giáo dục để tuyên truyền về cái gọi là “lòng trung thành với đất nước và dân tộc”. Song song với “tuyên dương, khen thưởng” là gây sức ép mọi mặt, để người Trung Quốc ra nước ngoài chủ động hoặc bị động thu thập thông tin. Nhiều người trở thành gián điệp chuyên nghiệp, nhiều người chỉ đơn giản là vô tình trở thành công cụ cho chính quyền lợi dụng.

Với đối tượng chuyên nghiệp, các bước tuyển mộ thường bắt đầu bằng việc mời cộng tác nghiên cứu hay làm một công việc cụ thể nào đó, các đối tượng thường là các cá nhân có thể tiếp cận thông tin bí mật công nghệ, thương mại của các tổ chức của Mỹ.

Ngay cả LinkedIn, một kênh tuyển dụng trên internet phổ biến tại Mỹ, cũng được gián điệp Trung Quốc sử dụng để tuyển mộ. Năm 2018, Reuter dẫn lời người đứng đầu Cơ quan Phản gián Hoa Kỳ cho biết, Trung Quốc đang tiến hành một chiến dịch “cực kỳ hung hăng” trên LinkedIn. Các tài khoản giả được thiết lập để liên hệ với hàng ngàn ứng viên trên LinkedIn. Họ là những người có khả năng tiếp cận bí mật công nghệ, thông tin chính phủ, thương mại. Ban đầu họ có thể được gián điệp Trung Quốc mời làm việc ở một thực thể có liên hệ với chính quyền Trung Quốc, sau đó sẽ được dẫn dắt dần thành gián điệp, hoặc đơn giản chỉ là cung cấp thông tin và hiểu biết của họ cho phía Trung Quốc.

### **Sự đáp trả của chính quyền Trump**





Theo Politico của Hoa Kỳ, Tổng thống Mỹ Trump cho biết tại một bữa ăn tối riêng ngày 7/8, rằng các du học sinh Trung Quốc "tất cả gần như là gián điệp". (Ảnh: [REUTERS/Stringer](#))

Chính quyền tổng thống Donald Trump đang vô hiệu hoá tất cả những chiêu thức, từ hăm dọa đến mua chuộc, từ thương mại đến quân sự, mà chính quyền Trung Quốc đã “hung hăng” áp dụng trong nhiều năm.

### **Bắt giữ và truy tố**

Ngày 23 tháng 7 năm 2019, Giám đốc Cục điều tra liên bang Mỹ (FBI) Christopher Wray trong buổi điều trần của Ủy ban tư pháp Thượng viện Mỹ, cho biết hơn 50 văn phòng của cơ quan này đang tiến hành điều tra 1000 vụ điều tra ăn cắp sở hữu trí tuệ Mỹ, gần như tất cả đều có liên quan tới Trung Quốc.

Đối với gián điệp mạng, một trong những vụ điển hình là vụ truy tố Zhu Hua và Zhang Jianguo vào tháng 12 năm 2018, hai thành viên của nhóm tin tặc APT 10, liên hệ với Bộ an ninh quốc gia Trung Quốc (MSS). Hai người này bị FBI truy nã vì tội hack các máy tính của một loạt các công ty và cơ quan thuộc Chính phủ Mỹ, trong đó có cả Hải Quân và NASA.

Trước đó, Bộ Tư pháp Mỹ cũng đã công bố cáo trạng với 10 gián điệp thuộc MSS, với tội danh xâm nhập hệ thống máy tính của các công ty hàng không Mỹ, Anh, Pháp, Úc để đánh cắp bí mật công nghệ. Tất nhiên Mỹ không thể dẫn độ những gián điệp này, và chính quyền Trung Quốc đều lên tiếng phản đối các vụ truy tố này là “không có căn cứ xác đáng”.

Ngày 9 tháng 10 năm 2018, Yanjun Xu (Tì Điện Quân), Phó Giám đốc Cục An ninh quốc gia tỉnh Giang Tô thuộc Bộ An ninh quốc gia TQ, gọi tắt là MSS đã bị dẫn độ sang Mỹ sau khi bị bắt tại Bỉ ngày 1 tháng 4. Đây là lần đầu tiên một quan chức chính quyền Trung Quốc bị Mỹ dẫn độ với cáo buộc gián điệp. Xu bị cáo buộc tội mua chuộc các chuyên gia thuộc ba công ty hàng không hàng đầu của Mỹ, trong đó có GE Aviation.

Vụ bắt giữ Yanjun Xu cho thấy sự mất mặt của quan chức chính quyền Trung Quốc trước cộng đồng quốc tế. Bởi vì các phát ngôn viên ngoại giao Trung Quốc luôn bác bỏ các cáo buộc gián điệp nước khác. Nó cũng cho thấy bản chất của “chương trình phát triển công nghệ” của chính quyền Trung Quốc thực chất là dựa trên ăn cắp.

*Đối với mạng tuyển dụng LinkedIn, chính quyền Mỹ đã yêu cầu LinkedIn đóng các tài khoản giả mạo do gián điệp Trung Quốc dùng để liên hệ với “ứng viên”, nhưng cũng không thể nắm được chính quyền Trung Quốc đã tuyển mộ được bao nhiêu người qua kênh này.*



*Hoa Kỳ có thể sẽ hạn chế cấp visa cho những người có liên quan đến quân đội Trung Quốc sau hàng loạt vụ án hoạt động gián điệp thương mại. (Ảnh: thenextweb.com)  
Ứng phó với gián điệp không chuyên*

*Một khó khăn của Mỹ là ứng phó với các đối tượng gián điệp không chuyên – 360 ngàn sinh viên, học giả Hoa kiều và hàng vạn nhân viên Trung Quốc trong các công ty tại Mỹ. Họ đơn giản là thu thập các thông tin từ phòng thí nghiệm, nơi làm việc... rồi gửi về Trung Quốc.*

*Chính quyền Mỹ đã liên tục cảnh báo các trường đại học và các công ty, đồng thời bắt đầu siết chặt visa của đối tượng này, đặc biệt là nhóm học giả thuộc chương trình “ngàn nhân tài” của chính quyền Trung Quốc – chương trình vốn đã được thực hiện từ năm 2008 và đã mua chuộc được khoảng 7000 học giả Mỹ gốc Hoa về Trung Quốc làm việc và tham gia gián điệp tại Mỹ.*

*Ngày 1 tháng 8 năm 2018, Trịnh Tiểu Thanh, một người đã tham gia chương trình “ngàn nhân tài” và là kỹ sư của tập đoàn GE, bị FBI bắt giữ với cáo buộc đánh cắp kỹ thuật động cơ turbine trao cho Trung Quốc.*

*Ngày 16 tháng 5 năm 2019, đại học Emory đã đuổi việc 2 giáo sư Mỹ gốc Hoa, trong tháng 4, Trung tâm nghiên cứu ung thư MD Anderson cũng đuổi việc 3 nhà nghiên cứu gốc Hoa.*

*Đặc biệt, trong 3 tháng đầu 2019, 13,5% đối tượng sinh viên, học giả Trung Quốc đã bị từ chối cấp Visa vào Mỹ, trong khi cùng kỳ 2018 chỉ là 3,2%.*



*Bí quyết thương mại và sở hữu trí tuệ là luôn là mục tiêu của gián điệp Trung Quốc. Hình người đàn ông đang làm việc tại General Electric Airlines. (Ảnh: YASUYOSHI CHIBA/AFP/Getty Images)*

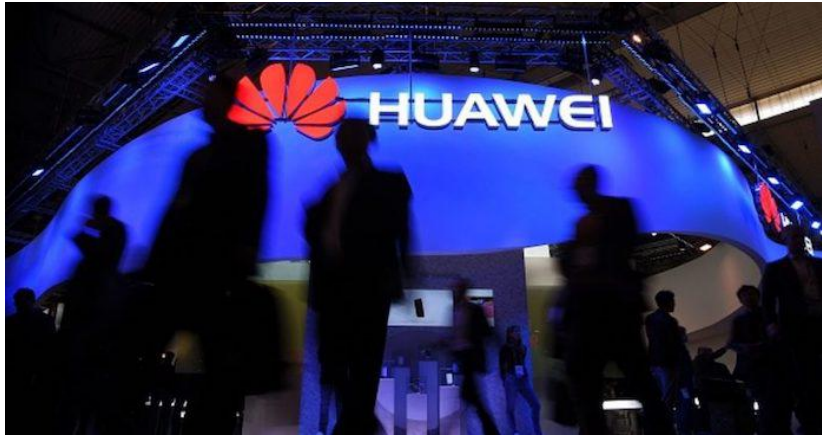
### ***Đối phó các công ty Trung Quốc tham gia gián điệp***

*Gần đây, Quốc hội Mỹ dự kiến phê chuẩn một luật cấm công ty nhà nước hàng đầu Trung Quốc về đường sắt là CRRC Corporation được tham gia cạnh tranh các hợp đồng mới tại Mỹ. Lý do là sự lo ngại các thiết bị gián điệp sẽ bị gắn lên các toa tàu để do thám công dân Mỹ và các hoạt động vận tải. Lâu năm góc cũng tuyên bố, sẽ lập danh sách các công ty Trung Quốc có liên hệ với Quân đội Giải phóng (PLA) để theo dõi, cũng vì lo ngại nguy cơ gián điệp.*

*Sự việc đình đám nhất mà cá nhân ông Trump trực tiếp nhắc tới là Huawei và vấn đề gián điệp. Dù Huawei không lấy danh nghĩa công ty nhà nước, và ông Nhậm Chính Phi – chủ tịch Công ty chỉ nắm giữ 1,42% cổ phần, nhưng theo Richard McGregor, tác giả của cuốn sách: “Đảng: Thế giới bí mật của các nhà lãnh đạo cộng sản Trung Quốc”, tuyên bố rằng phần lớn các cổ phiếu có thể thuộc sở hữu của Nhậm Chính Phi (vốn là một cựu quân nhân PLA) và các nhà quản lý của ông. Do vậy PLA thực chất hoàn toàn có thể kiểm soát Huawei phục vụ công việc gián điệp.*

*Nguy cơ gián điệp từ Huawei là đặc biệt nguy hiểm, quy mô ảnh hưởng của nó là cực kỳ sâu rộng, trên khắp nước Mỹ và toàn thế giới. Bởi vì các sản phẩm của Huawei và công nghệ 5G (internet vạn vật) nó cung cấp có thể liên quan rất hầu hết các lĩnh vực kinh tế, xã hội và cả quân sự, an ninh.*

*Chính quyền Trung Quốc thông qua Huawei, hoàn toàn có thể kiểm soát và thao túng được các hoạt động kinh tế và đời sống của nước Mỹ. Không phải ngẫu nhiên mà Huawei chỉ trong vài năm đã dẫn đầu thế giới về 5G và các thiết bị truyền thông, bởi vì nó được chính quyền Trung Quốc ưu tiên tập trung đầu tư để tạo danh tiếng và do thám thế giới.*



*Trong những năm gần đây, thế giới tự do bắt đầu nghi ngờ và có những biện pháp cụ thể hơn về việc Huawei hợp tác với chính phủ Trung Quốc để thực hiện các hoạt động gián điệp. (Ảnh: LLUIS GENE / AFP / Getty).*

### *Kết luận*

*Khi một chính quyền của một quốc gia hàng đầu thế giới, vượt qua mọi quy phạm đạo đức trong bang giao quốc tế, nhất là với một vỏ bọc tinh vi và thủ đoạn tích lũy lâu năm, lợi dụng sức mạnh của cả một cường quốc vào việc ăn cắp, thì không mấy quốc gia có thể đề phòng được.*

*Chính quyền tổng thống Donald Trump đang vô hiệu hoá tất cả những chiêu thức đã được chính quyền Trung Quốc áp dụng trong nhiều năm, từ hăm dọa đến mua chuộc, từ thương mại đến quân sự... Mỹ cũng đang tạo ra sự cảnh giác trên toàn thế giới trong việc ngăn chặn hành vi gián điệp từ Trung Quốc. Đó là điều kiện để quan hệ quốc tế trở nên công bằng, sòng phẳng hơn, cũng để thế giới thêm một kênh thông tin hiểu rõ được bản chất của chính quyền Trung Quốc.*